

[Poul Møller.]

mindretalsregeringer med skiftende flertal kan krydse sig frem, kan flertalsregeringer grundstøde — jeg tænker i denne forbindelse ikke mindst på vort forsvarsspørgsmål. Det er jo givet, at en mindretalsregering i vort land, hvad enten den var af socialdemokratisk eller venstre-konservativ konsistens, havde været i stand til at gennemføre en forsvarlig forsvarslovgivning i denne folketingsamling. Men det har flertalsregeringen ikke formået — ikke fordi den frygter det høje tings reaktion, men simpelt hen fordi den ikke kan enes om det fornødne i denne henseende. Siger jeg byggestøtte- og huslejelov, vil de fleste vel erkende, at det ligger nogenlunde på samme måde på disse områder.

Flertalsregeringer er altså ikke i sig selv udtryk for styrke; deres magt rækker aldrig længere end deres enighed. Ansvar for demokratiets trivsel i vort land hviler imidlertid ikke alene på regeringen; også folketinget har sit — og sit selvstændige — ansvar. Udfører vi vort arbejde dårligt, så forringer vi den lovgivning, danske borgere skal leve under. Og efter min opfattelse arbejder vi for dårligt i det høje ting. Den slutspurt, vi netop har oplevet, understreger dette med al ønskelig tydelighed. Vi har i samlingens sidste 4 mødedage gennemført en tredjedel af de love, der i alt er vedtaget i dette folketingsår. Jeg vover at påstå, at dette er gået ud over arbejdets kvalitet. Vi har gjort folketinget til det altbeherskende led i vor forfatning; vi har givet tinget al den formelle magt, et ting overhovedet kan begære; men vi har måske glemt at udstyre det med de reelle muligheder for at udnytte denne magt på bedste måde. Jeg har netop læst et særdeles interessant værk om de nordiske statsforfatninger og folkerepræsentationer, skrevet af den fremragende, svenske retslærde og parlamentariker, professor Nils Herlitz. Af dette fremgår det, at det danske folketing har større formel magt end noget andet nordisk parlament; men det forekommer mig tillige — og desværre —

at det samtidig fremgår af værkets oplysninger, at det er udstyret med ringere muligheder for at sikre arbejdet den fornødne kvalitet.

Lad mig nævne nogle eksempler på det, jeg tænker på. Efter den svenske riksdagsordens § 54 er det bestemt, at regeringen senest skal fremsætte sine lovforslag inden 90 dage efter riksdagens samlings påbegyndelse. I stortingets forretningsorden er det fastsat, at den norske regerings forslag skal fremsættes senest den 15. januar.

Ikke mindst med de erfaringer, vi har gjort i dette forår, ville sådanne bestemmelser unægtelig være af den allerstørste betydning for os. Regeringen har ganske forsømt at fremsætte lovforslag i så god tid, at tinget kunne få en passende tid at behandle dem. Vi har indtil de seneste dage set regeringen komme løbende med forslag, om hvilke den måtte vide, at de ikke kunne blive ordentlig behandlet her i tinget. Men det er, som om vor parlamentariske statsform, der vel giver tinget magten over regeringen, i virkeligheden har ført til, at regeringen kan behandle tinget med meget ringe respekt. Når tovtrækkeriet i regeringen er forbi, kan den forelægge sine forslag vidende om, at flertallet blot har at ekspedere dem. Vi har derfor også set, at regeringen har skænket forhandlinger med udentings kræfter langt større opmærksomhed end forhandlingerne i lovgivningsforsamlingen. I måneder forhandlede man med landbrugets organisationer for derefter at give tinget to korte uger til at gennemføre resultatet.

Tinget bør imidlertid ikke stille sig afmægtig over for en sådan udvikling. Vil flertalspartierne ikke selv sætte sig i respekt over for regeringen for at hindre en gentagelse af det, vi har oplevet på det sidste, så må initiativet tages fra anden side.

Men det er desværre ikke blot mangel på tid, der præger vort arbejde i forhold til andre nordiske parlamenter; vi må yderligere bære det handicap, at danske lovforslag fra regeringens hånd er slettere forberedt og slettere oplyst end f. eks. de svenske.